

»Helligånden og vi har besluttet...« (Ap. G. 15,28)

Guds beslutninger

Det grundlæggende i tilværelsen er, hvad Gud har besluttet. Vi ville gerne besidde et fuldstændigt kendskab hertil, men det har intet menneske. Der er noget, der er og forbliver skjult; det er for Gud alene.

Men Gud har åbenbaret os nogle af de beslutninger, hvorpå vort evige vel beror. Da de er knyttet uløseligt til hans Søn, vil vi først betragte Guds beslutninger angående

Sønnen

Herom siger apostelen *Paulus* to mægtige ting: først, at Gud besluttede at *lade hele fylden bo i Ham* (Kol. 1,19).

Gud er Ånd, d.v.s. ulegemlig person – Han er at »finde« i *hele sin fylde* i en person, der ikke blot er Ånd, men også legeme – denne person, dette menneske er Jesus af Nazaret, Marias søn og Guds søn og som sådan Guds hemmelighed.

Gud er kærlighed. I Kristus Jesus ser vi fylden af Guds kærlighed. Den er meget mere end velmente ønsker og varme følelser. Den omfatter ikke blot hans venner, men også hans fjender. Den tåler og udholder alt. Den lider ikke et eneste nederlag og bukker ikke under for selv de største skuffelser, de frygteligste lidelser og den mest himmelråbende uretfærdighed. Den er stærkere end døden. Men den er ikke en selvfølge. Den har sit udspring i Guds beslutning, og den sejrede, fordi Gud var i stand til at gennemføre sin beslutning trods det dæmoniske had, som rejste sig imod den.

Den er fuld af smerte. Du ser dens fylde af smerte på Kristus i *Getsemane* og på *Golgata*. Sådan er Gud! Det har han besluttet at være!

Guds smertefyldte kærlighed, som Han besluttede sig for, er tillige hans *visdom*. Og den er hans *kraft*. I denne visdom og denne kraft fuldbyrder Han i Kristus den frelse, som indgår i den mægtige frelsesplan, som er hele tilværelsens grundvold og mål i følge Guds beslutning. Hans visdom og kraft bedømmes imidlertid af menneskene (vær ikke alt for sikker på, at du ikke også i kritiske situationer er enige med dem!) som dårskab og magtesløshed. Kristus havde magt til i *Getsemane* at tilkalde legioner af engle og på *Golgata* til at stige ned fra korset. Men han benyttede ikke sin magt. Han gav derimod afkald på den, fordi han ville noget større end at frelse sig selv. Han ville frelse syndere. Hertil behøves den kærlighed, kraft og visdom, der kun er åbenbaret i hele sin fylde på Ham og af Ham.

Denne fuldkomne kærlighed, visdom og kraft er Guds *retfærdighed*. Ja, den er *fylden* deraf. Den finder du ikke i Guds lov, men kun i Guds søn. Al retfærdighed er både opfyldt og til stede i Jesus af Nazaret. Hele fylden af Guds urokkelige og ubestikkelige retfærdighed er Jesus, Han alene!

Gud er Ånd – og som Ånd er han vilje, først og fremmest *frelsesvilje*. Denne vilje i hele dens fylde af frelsesvilje bor i Kristus Jesus. »Hvis du vil, kan du rense mig,« sagde en spedalsk til ham. »Jeg vil; bliv ren!« svarede han, og det skete straks. »Hvad ingen anden i verden kunne, det både ville og kunne Han!« Men heller ikke her bør vi forestille os, at »selvfølgelig ville han det«, thi glem ikke hans kamp i *Getsemane* om at fastholde viljen til at frelse sine fjender på bekostning af hans egen redning!

Der næst besluttede Gud »ved Ham at forlige alt med sig selv, hvad enten det er på jorden eller i himlene, idet han stiftede fred ved blodet på hans kors« (Kol. 1,20). Smerten i denne beslutning og smerten ved dens gennemførelse lyder tydeligt i de afsluttende ord »ved blodet på hans kors«. Ingen kan forestille sig den, ingen kan fatte den. Den maner til stilhed og til tilbedelse. Og ordene »forlige alt med sig« uddyber stilheden og giver os et indblik i, at Gud besluttede sig til ikke at vente på, at alt det skyldige søgte forligelse med Ham, men selv at fuldbyrde forligelsen. Gud besluttede sig til ikke at sige: »Forlig dig med mig!« men at sige: »Jeg har forligt dig med mig!« At sige dette er at give begrebet *forligelse* et nyt indhold. I bjergprædiken siger Jesus: »Forlig dig med din broder...skynd dig at søge forligelse« (Matt. 5,24 og 25), men han siger ikke: »Forlig ham med dig!« Det hører man aldrig mennesker sige. Ingen jurist siger det, end ikke i forligsinstitutionen. Men Gud siger det. Han besluttede sig til at skaffe det rets- og retfærdighedsgrundlag til veje, hvorpå han kunne forlige sine fjender med sig. De var skyldige, og de var syndere, fjendske af sindelag. Men »ved blodet på Hans kors« sonede Han al deres synd, ja fjernede den, idet han lod retfærdighedens straf over den falde på sin Søn. Således forligte Han alt med sig selv under usigelig smerte og kærlighed.

Guds frie viljesbeslutning om at forlige *alt* med sig selv, idet han stiftede fred og dermed ophævede ufreden og fjendskabet imellem sig og sine fjender er, som ordet siger, *altomfattende*. Beslutningen

omfatter hele universet. Der er intet sted, hvor denne mægtige frelsesbeslutning ikke gælder. Dette herlige står urokket, men det betyder ikke, at så bliver alle frelst til sidst.

Gud har besluttet endnu mere angående sin Søn, den elskede. Paulus taler om den beslutning, Gud traf om sin frelsesplan: *i tidernes fylde at sammenfatte alt, både det himmelske og det jordiske, i Kristus* (Efes. 1,10). Den nye oversættelse taler om Guds frelsesplan *for* tidernes fylde: at sammenfatte alt i Kristus.

Alt er skabt ved Kristus og til Ham (Kol. 1,16). Men da mennesket gjorde oprør imod Skaberen, blev hele skabningen revet med i dette oprør og underlagt forkrænkeligheden. Dog kan man her ved forårstid, da disse linier skrives, godt mærke, at alt er skabt til Kristus. Det er, som om hver lille blomst løfter sig imod Ham for at være til pris for Ham, og hver fugl istemmer kvidrende hans pris samt dig med, at et suk efter forløsning lyder fra alt og alle. Alt er imidlertid forligt med Gud ved blodet på Jesu kors; derfor vil alt blive genoprettet til paradisiske herlighed. Det har Gud allerede talt om gennem sine hellige profeters mund fra fordums tid (Ap. G. 3,21), og når Kristus, hvem Himmelen skal huse, indtil genoprettelsestidene indtræffer, kommer igen, bliver Guds frelsesplan i dens altomfattende rigdom virkeliggjort. Guds beslutning herom er truffet og står fast – og snart, snart kommer Herren. Hvad profeterne har vidnet om, hvad salmedigterne synger om, hvad vi alle længes efter, vil i følge Guds egen viljesbeslutning snart være synlig virkelighed. Da kan vi med endnu kraftigere røst syngede med *Grundtvig*

Livsallige land,
hvor glasset ej rinder med gråd eller
sand,
hvor blomsten ej visner, hvor fuglen ej
dør,
hvor lykken er skinnende klar, men ej
skør,
hvor dyrt ikke købes til krone på bår
de snehvide hår!

Lad os ofte dvæle ved Gud den almægtiges beslutninger om sin Søn, vor Herre og Frelser, thi da fører det os videre til hans beslutninger angående

dig og mig

Det første, der helt overvælder os, er, at han har i sin kærlighed *forudbestemt os til barnekår hos sig i følge sin egen viljesbeslutning* (Efes. 1,5). Før verdens grund-

vold blev lagt, udvalgte Gud os i Kristus til at være hellige og uden dadel for hans åsyn (vers 4), med andre ord til at være, som om vi aldrig har syndet, altså til at have del i det paradisiske liv, den fulde genoprettelse. Vi må erkende, at Guds tanker om vor frelse er himmelhøjt over vore egne tanker derom. Gud har, før verdens grundvold blev lagt, truffet den beslutning angående os, at synden, satan og al vor karaktersvaghed ikke skal hindre Ham i at gøre os lig Kristus. Kristus skammer sig derfor ikke ved at kalde os »brødre«. En dag skal det blive åbenbart, hvad ordene »i Ham« betyder, thi da skal vi arve alt sammen med Ham, takket være Guds evige beslutning herom og takket være Jesus, der gennemførte, hvad Gud havde besluttet.

Her i tiden oplevede vi Guds evige frelses- og genoprettelsesbeslutning med os derved, at han kaldte os (Rom. 8,28). Hans røst nåede vore øren og åbnede dem, så vi hørte, at det var Ham. For nogles vedkommende var det som en pludselig

opvågning, for andres som en opvågning lidt efter lidt. Nogle af os havde gået med en indre længsel, en dragelse; andre havde ikke kendt til noget sådant. Men vi forstod alle, at det var Gud, det i følge sin egen beslutning kaldte os – og nu var den stund, Gud fra evighed havde kendt, inde, da hans frelsesbeslutning »tog form« i vort liv.

Selv gik jeg i mange år med den opfattelse, at Gud havde kaldet mig, fordi jeg inderst inde ville høre Ham til, men gennem triste erfaringer af syndens magt over min vilje lærte jeg efterhånden, hvad apostelen Paulus udtrykker med disse ord, der gør det af med enhver tanke om egen fortjeneste i form af egen villighed: »Altså beror det ikke på den, der vil, eller på den, der anstrenger sig, men på Gud, der viser barmhjertighed« (Rom. 9,16).

Apostelen går så vidt, at han slutter sin vidunderlige »redegørelse« for evangeliets hemmelighed i Rom. 9-11 med disse i vore øren »farlige« ord: »Thi Gud har indesluttet alle under ulydighed, for at Han

kunne forbarme sig over alle« (11,32).

Må Gud forblive Gud, d.v.s. DEN, HAN ER, hvad vor frelse og fuldkomne genoprettelse angår!

Da bliver viljen frigjort, troen stærk og tilbedelsen livets grundholdning. Og da forstår vi, at »da verden med al sin visdom ikke kendte Gud i hans visdom, besluttede Gud ved prædikenens dårskab at frelse dem, der tror« (1. Kor. 1,21). Sådan blev vi selv frelst. Vor egen visdom har ikke bidraget det mindste dertil, og havde vi holdt fast på den, var vi blevet i mørket. Jeg blev frelst, da jeg gik til nogle Bibeltimer i et privat hjem og der hørte ordet om Kristus korsfæstet for mig. Og det blev i følge Guds beslutning mit kald ikke at ville vide af andet end Jesus Kristus og det som korsfæstet. Efterhånden som årene er gået, er det blevet mere og mere klart, at hele fylden af Gud selv, hans visdom og kraft, hans kærlighed og barmhjertighed er legemlig til stede i denne min korsfæstede og opstandne Herre, der snart kommer igen – alt efter Guds beslutning!

Hvad der er besluttet

Siden d. 11. september er det, som om en ødelæggelsens ånd er trængt ind også i den vestlige verden og har skabt en følelse af usikkerhed, frygt og bange anelser overalt. Det er, som om vor civilisation befinder sig på en vulkan, der er ved at komme i udbrud.

I vort land har vi haft den længste velstandsperiode i vor historie med fred og fremgang lige siden 1945. Aldrig før har den materielle levestandard nået sådanne højder, men alligevel er det, som om alle har en anelse om, at det kan være forbi nårsomhelst.

De sidste femten år har givet Danmark en befolkningssammensætning, der er den mest uharmoniske i vor historie. Indvandringen har medført så dybe kløfter og modsætninger, at blodsudgydelse meget nemt kan blive resultatet. Man mærker et hidtil ukendt had imellem de fremmede og danskerne.

Forleden dag uddelte en skare muslimer løbesedler, der opfordrede til mord på jøder, hvor man traf dem. Der piskes en stemning op imod Israel, der risikerer at ende i et folkeligt jødehad – ikke til at fatte for os, der husker besættelsesårene.

Terror er nu en mulighed i vort land – også utænkeligt for femten år siden. Og ser vi ud over vore grænser til verden omkring os, da lurer katastroferne mangfoldige steder – og er kendsgerninger nogle steder.

Tiden før anden verdenskrig

Også da var der megen nød rundt omkring, ikke mindst da børsen i New York brød sammen i 1929. Men der var ikke samme usikkerhedsfølelse som idag, for, som en ældre herre sagde til mig engang i trediverne: »Den britiske flåde kontrollerer oceanerne – og den skal blot vise sig, hvor der er tegn til uro, så bliver der hurtigt ro igen!«

At den vestlige civilisation skulle være truet i en sådan grad, at den ville bryde sammen, var ikke noget, der opkom i vor tanke.

Ganske vist herskede Stalin i Sovjet-Rusland og Hitler i Tyskland, men vi mente, at Stor-Britannien, støttet af USA, stadig var supermagten, som de andre inderst havde så megen respekt for, at de ikke ville vove at sætte civilisationens eksistensgrundlag på spil i en konfrontation med den. Vi skulle imidlertid blive »klogere«.

Den 9. april 1940 gik jeg om formiddagen over til direktør Poul Harhoff på Sortedams Dosseringen 95B – men han sagde kun: »Hvor er England henne?« Sådan tænkte mangfoldige.

Supermagten var alligevel ikke supermagt og styrede ikke udviklingen. Men den sejrede denne gang efter enorme ofre, og det jublede vi over i 1945.

Tiden efter anden verdenskrig

Marshall-hjælpen hjalp Vest-Europa på fode, og trods adskillige trusler og pressioener fra Sovjets side opbyggedes den vestlige civilisation på demokratets grund, og det gik fremad, fremad.

Nu var Stor-Britannien afløst af USA som supermagt, siden Sovjets sammenbrud som den eneste supermagt. USA's militære styrke er endnu alle andres så overlegen, at det gør indtryk overalt.

Men trods den store materielle velstand og USA's enorme militære styrke er der en udbredt frygt i den vesterlandske verden – en frygt for kaos, sammenbrud, katastrofer, undergang.

Den ydre anledning er terror-angrebet på New York d. 11. september og blodsudgydelserne i og omkring Israel.

Det er mærkeligt, at urolighederne i Israel fremkalder så voldsomme reaktioner, thi blodsudgydelserne dernede er ikke nær så forfærdelige som blodudgydelserne andre steder. Hinduer og muslimer har myrdet løs i et adskilligt større omfang, og hvad der er foregået i Algier er endnu værre, for slet ikke at tale om nogle af Afrikas stater – men det fremkalder ikke nær så megen harme og så mange politiske kommentarer. Hvorfor ikke?

Fordi Israel i følge det profetiske ord er Guds udvalgte folk – det folk, som mørkets åndsmagter hader og raser imod –

og vil forføre alle folkene, også de vesterlandske »kristne« folk, til at rase imod med henblik på at få det udryddet fra jordens overflade.

Den beslutning, der er truffet i FN i dette døgn (20. april) går ud på, at der skal foretages en undersøgelse af, om Israels militær har begået ulovligheder i flygtningelejren Jenin. Når disse linier læses engang i juli, vil der formentlig være truffet flere andre beslutninger angående Israel. Den ene beslutning efter den anden vil blive truffet, indtil Anti-Krist træder frem og træffer sine »altafgørende« beslutninger.

Israel vil som folk og nation blive udsat for et dæmonisk had, og alt vil tilsyneladende lykkes for dets fjender.

Men

Grundtvig synger som bekendt: »Vil nogen Guds forsætter hæmme, han nødes til selv dem at fremme.« Han tænker bl.a. på kong Farao, den ugudelig krop, der sagde: »det varer for længe med svøben at slide hebræerne op, smid ud deres nyfødte drenge!« Han skuldet tale så sagte! Man ved ikke, hvad man kan magte!

Men Grundtvig tænkte allermest på, hvad ypperstepræsterne, Herodes, Pontius Pilatus og hedningerne sammen med Israels folkestammer gjorde med Jesus. De traf beslutning om at slå ham ihjel, og de fik »held« til at gennemføre det.

Ja – og de blev nødt til at fremme Guds forsæt, som Grundtvig siger. Skriften siger det på denne måde: »De har i sandhed samlet sig i denne stad imod Din hellige Tjener ... for at udføre det, som Din hånd og Din vilje forud havde bestemt skulle ske« (Ap. G. 4,27-28).

Det måtte ske – Jesus måtte dø – det betonede Han selv og henviste til Skrif-

tens ord herom.

Noget tilsvarende læser vi hos *Daniel*. Han ser helt frem til endens tid og ser i denne sammenhæng ham, vi kalder Anti-Krist. Alt lykkes for ham, indtil vreden er omme. »*Thi hvad der er besluttet, det sker*« (11,36).

Det siges så hemmelighedsfuldt, og det er hemmelighedsfyldt. Det vil atter vise sig, at når ondskaben får sin vilje, og ethvert menneskeligt håb er ude for Israel, da fuldbyrdes Guds beslutning fra evighed – Hans beslutning om at udvælge sig dette folk for at gøre det til velsignelse for hele jorden.

For at nå dertil må det en tilsvarende vej som dets Messias. Alle dets fjender vil »sejre« over det og dermed »udføre det, som Din hånd og Dit råd forud havde bestemt skulle ske!«

Menigheden i denne tid

»Hvad der er besluttet, det sker!« Disse ord ansporer Guds folk til to væsentlige beslutninger:

(1) *At søge lys over, hvad der skal ske.* Det profetiske ord har meget at sige om de afsluttende begivenheder, og det er vor store forret at ransage Skrifterne for at forstå mest muligt. Det har større betydning, end hvad journalisterne siger i pressen og i fjernsynet. Og det bevarer os i den stilhed, hvor visdommen ovenfra har hjemme.

(2) *At være et bedehus* – og være det i forstærket grad, alt som ondskaben forstærker sine angreb imod Sandheden. Når vi beder, lytter vi samtidig til Guds røst. Vi fornemmer, »hvor langt« vi kan gå i vor bøn. Personlig beder jeg stadig Gud om at bevare vort folk fra jødehadet, bedrøvet og beskæmmet over de mange danske røster, der nu taler i en Guds-fjendsk

ånd og derfor taler anti-israelsk på en nedbrydende måde. Jeg beder dagligt for regering, især statsministeren og udenrigsministeren, at Gud vil styre dem og give dem rejsning til at stå jødehadet imod, hvor de end møder det.

Jeg ved ikke, om jeg er for stærk påvirket af og bundet til, hvad vi oplevede under besættelsen, og om en for menneskelig kærlighed til Danmark og det danske folk påvirker min bøn for meget.

Beder vi mere sammen med hinanden, vil vi få mere klarhed – både over, hvad der står skrevet, og om vi beder ret.

Til sidst

Angsten, usikkerheden, bekymringerne melder sig overalt og vil også gerne bemægtige sig os.

Når jeg tænker på de yngste generationer, kan denne frygt melde sig med styrke.

Når jeg tænker på de forfærdelige ting, der sker dagligt rundt omkring og begynder at rykke os nær, og når jeg tænker på, at folk skal dåne af rædsel over de ting, som rammer jorden, da føler jeg mig ikke som en gevaldig helt.

Hvad der er besluttet, det sker!

Og det trykker os nærmere HAM, der har besluttet det – så nær, at vi i stedet for frygt og ængstelse kan løfte vore hoveder og rette os op, thi vor forløsning er nær.

Da gennemtrænger troen og tilliden vor forbøn for de unge generationer, og vi får en stille fred i forvisningen om, at Herren hører og besvarer vore bønner for dem.

De og vi er også omfattet af Hans beslutning – Hans *frelsesbeslutning*, som Han har magt til endog i rædslerens tid at gennemføre med dem såvel som med os.

Vore beslutninger

Den lavere skabning kan ikke træffe beslutninger. Dyrene styres af deres instinkt. Men mennesket kan træffe beslutninger. Det er dets adelsmærke. Mennesket har i modsætning til dyrene et personligt ansvar.

Syndefaldet bragte mennesket i trældom. Dets beslutningsevne og beslutningskraft blev bundet. Vel har det faldne menneske fortsat et personligt ansvar, men det har ikke en fri vilje. Dets lyster og begæringer hersker over dets vilje. Og denne faldne verdens tidsånd øver en afgørende indflydelse. Derfor træffes der så mange forkerte beslutninger. Hvis ikke Gud i sin uendelige barmhjertighed havde truffet sin beslutning om at frelse os, var vi forblevet

i trældom, d.v.s. i ufriheden og viljens magtesløshed.

Til frihed har Kristus frigjort os

Disse ord fra Gal. 5,1 siger kort og klart, at Kristus har gjort vor vilje fri af trældommen under syndens magt. Vi kunne ikke selv frigøre os, hvor meget vi end besluttede os derfor. Guds hellige lov kunne heller ikke frigøre os. Vel kunne en karakterfast mand som *Saul fra Tarsus* overholde alle lovens påbud og forbud efter deres bogstav, og han mente selv, at det var lovens overholdelse. Men da den opstandne Herre åbenbarede sig for ham, faldt han til jorden i stum forfærdelse og

fortvivlelse over sig selv, thi denne stærke mand viste sig at være den største af alle lovbydere, thi kærligheden til Gud og mennesker havde han trampet under fode.

Kristus har gjort os fri, fordi han har udslettet vor synd med sit blod og har skænket os sin Ånd, d.v.s. sin egen kraft til at træffe beslutninger i overensstemmelse med Guds vilje og føre dem igennem.

Det er vor frihed. Det er ikke en frihed til at gøre, hvad kødet vil, men til at gøre, hvad Gud vil. Således er det friheden til at beslutte sig for det gode, Gud-velbehagelige og fuldkomne i enhver sag og holde fast derved.

Men denne Gud-givne frihed til at

vælge Guds vilje virker ikke automatisk eller mekanisk af sig selv. Kødet gør modstand. Vort gamle menneske vil helst undgå at indlade sig på beslutninger, der fører til jordiske og timelige tab.

Der står en strid mellem kødet og Ånden i os, og striden står ofte, om vi blot kan lade alt være lige godt.

Der er visse beslutninger, der får en skøn konsekvens. Lad mig nævne en.

Evangelisten Lukas

Han skriver: »Eftersom mange andre har taget sig for at affatte en beretning om de begivenheder, der er fuldbyrdet iblandt os, sådan som de, der fra begyndelsen var øjenvidner og Ordets tjenere har overleveret os, så har jeg ikke fundet det nødvendigt at skrive noget...« Nej, det skriver han ikke, skønt det vel havde været, hvad de fleste ville have sagt. Han skriver det modsatte: »så har også jeg besluttet nøje at gennemgå det altsammen forfra og derefter nedskrive det for dig i rækkefølge, høj ædle Teofilus, så du kan lære at kende, hvor pålidelige de ting er, hvorom du er blevet undervist« (Kap. 1,1-4).

Selve beslutningens *grundlag* forekommer mærkeligt ved første øjekast. Mange andre havde jo skrevet derom, hvorfor så også han? Jo, Lukas følte ansvar for Teofilus, og hans ansvar lod ham forstå, at de andre beretninger ikke indeholdt den hjælp, Teofilus behøvede – derfor besluttede han sig til dette store, tidskrævende, møjsommelige arbejde. Han »fandt det rigtigt« at gøre det, som den nye oversættelse siger.

Enheden af personlig ansvarsbevidsthed og viljens frie beslutning er tydeligt til stede.

Indholdet af beslutningen var »nøje at gennemgå alt forfra og derefter nedskrive det i rækkefølge«, altså et arbejde, der krævede grundighed, flid, koncentration og udholdenhed.

Motivet var at hjælpe et bestemt menneske – men om arbejdet i øvrigt førte til noget, kom ikke i betragtning.

Af denne beslutning fremkom Lukas-evangeliet, et vidunderskønt værk af uoverskuelig betydning for millioner af

mennesker. Hvor godt, at beslutningens morgenrøde ikke her visnede i gustent overlæg (»behøver jeg virkelig at gøre så meget for ham, Teofilus – kan jeg ikke lade det være nok, hvad andre har skrevet – mon dog – mon dog – o.s.v.«)

Hvad ville verden have været uden Lukas? Kunne vi undvære jule-evangeliet i hans gengivelse – Emmaus-vandringen – kunne vi undvære et eneste kapitel – et eneste vers? Beslutningen, beslutningen – og han var endda hverken øjenvidne eller forkynner, men læge.

Beslutningen var een ting – dens gennemførelsen en anden og mere krævende. Lukas lagde vægt på nøjagtighed. Det er det modsatte af overfladiskhed. Lukas afslører sig selv, idet han anvender ordet »nøje« og »forfra«. Sådan arbejdede han åbenbart som læge. At være grundig, påpasselig og nøjagtig var ikke noget nyt for ham. Han træder i karakter – ikke i en ny karakter, men i sin egen. Sådan som vi er i vort daglige arbejde, sådan er vi. Vi ved ikke, om den høj ædle Teofilus var hans patient, men tanken er nærliggende. Det er i hvert fald ofte dem, vi har med at gøre i vort daglige arbejde, vi får lov til at være noget for af evig betydning.

Få ting har større betydning for vidnesbyrdet end veludført arbejde og utvunget høflighed. Begge dele præger Lukas. Han har som læge besluttet sig hertil og gennemført det. Derfor var der opstået et tillidsforhold imellem Teofilus og ham, og derfor kunne Lukas undervise ham om frelsens vej – og da han forstod, at Teofilus behøvede endnu grundigere undervisning, besluttede han at samle alt foreliggende materiale, gennemgå det omhyggelig fra begyndelsen til enden og derefter nedskrive det i rækkefølge. Vi ved ikke, om han måtte tage nattetimerne til hjælp for at få det store arbejde gennemført. Vi ved ikke, om han måtte skrive sit manuskript om flere gange – men vi ved, at han traf den store beslutning og gennemførte den. *Søren Kierkegaard* siger, at et menneskes idealitet beror på hans beslutninger.

Da Lukas havde gennemført arbejdet

med sit evangelium, følte han sig styrket og havde mod til endnu mere. Sådan går det altid. Sådan gør vi yderlige fremskridt. Han tog fat på *Apostlenes Gerninger*, også med henblik på Teofilus, som han nu ikke titulerer »højædle«, fordi de var blevet brødre i Herren. I dette skrift beretter han om flere afgørende beslutninger i menighedens første tid. »Helligånden og vi har besluttet« (15,28). Paulus besluttede, Paulus bestemte sig for (20,16, m.v.).

Alt dette gennemførte lægen Lukas, den elskede (Kol. 4,14) i tillid til, at det var Guds vilje. Og fordi han var fuldt forvisset herom, kunne han gennemføre det. Intet fik ham til at give op på halvvejen.

Det var for Teofilus, han gjorde det – ja, men det var endnu mere »af hjertet som for Herren og ikke for mennesker« (Kol. 3,23). Derfor søger Lukas ikke nogen ære fra mennesker. Han nævner end ikke sit eget navn i forbindelse med sine to »hovedværker«. Og han gjorde ikke den mindste reklame for sit værk. Således udretter et menneske noget af varig betydning.

Vor frihed

Lukas traf en beslutning, der førte til mere, end han nogen sinde kunne drømme om.

Vi er også frigjort af Guds søn, for at vi skal kunne træffe beslutninger i overensstemmelse med hans frelsesplan.

Ligesom Lukas skal vi ikke tænke på, hvad de mon fører til. Men vi bør rette vort liv ind efter det højeste mål: at tjene Guds frelsesplan i vort slægtled.

Vel kan indfald og indskydelser havde en vis plads i vort liv, især hvis vi er så åndeligt modne, at vi kan skelne imellem, om de er fra Herren eller ej, men skal vort liv være præget af den målbevidsthed, som vi finder først og fuldkomment hos Herren, men også hos *Paulus, Lukas, Timoteus* og flere andre, da må det ikke være indfald, lyst og ulyst, oplagthed eller uoplagthed, men vore beslutninger, der bestemmer vort valg, vort JA eller NEJ.

Da træder vi i karakter i evangelisk betydning!

Kødelige eller åndelige beslutninger

Vor Herres Jesu Kristi liv er kendetegnet af de beslutninger, Han traf, den sidste i Getsemane have under voldsom kamp. Hvad skulle han lade sin beslutning være ledet af? Skulle det være af noget andet end Faderens vilje.

Betragter vi apostelen *Paulus'* liv og tjeneste, finder vi, at han fulgte i Jesu

spor. Derfor kunne han sige til korinterne: »Fra Makedonien ville jeg igen komme tilbage til jer og af jer hjælpes videre til Judæa. Når jeg ville det, var det så en letsindig beslutning, eller træffer jeg mine beslutninger af rent selvisk (kødelig) grunde, så jeg snart siger Ja, snart siger Nej« (2. Kor. 1,16-17, ny overs.).

Hvis korinterne ville være ærlige, måtte de erkende, at apostelen hverken traf letsindige eller kødelige beslutninger, men at han i alt søgte at kende Guds vilje og Guds veje og beslutte sig herfor.

Letsindige beslutninger

Det er beslutninger uden tilstrækkelig

dybde i sindet. Lad os kalde dem for lette, for overfladiske, for hurtige, for optimistiske. De er ikke nødvendigvis ondsindede, men de udspringer af en overdreven selv-tillid og ikke af afhængighed af den guddommelige visdom.

Det klassiske og tragiske eksempel herpå er, da kong David ville føre Guds ark op til Jerusalem. Begejstringen var stor. David og hele Israel legede af alle kræfter for Guds åsyn til sang og til citre, til harpespil, pauker, cymbler og trompeter.

Kunne der være noget galt heri? Den dag i dag har vi svært ved at indse og erkende, at det var en letsindig beslutning. David ville jo det gode og rigtige. Derfor forarges vi, når vi læser, at Guds vrede blussede op, så hele det glade og velmente foretagende endte i græmmelse, fordi Gud slog Uzza, da han greb fat i arken, for at den ikke skulle vælte af vognen (2. Sam. 6).

Vi har meget svært ved at forstå, at Guds gerning kun kan udføres på Guds måde, og at alt andet er letsindigt og fører til tab.

David lærte imidlertid, at Guds ark ikke skulle køres, men bæres, og da han besluttede sig herfor, var der dybde i beslutningen – og nu kendtes Gud ved den, og alt lykkedes til Guds ære.

Det kan undre os, at David kunne vise sig letsindig i sin beslutning, thi kort forinden havde han udvist en stor besindighed. Da filistrene bredte sig i Refaimdalen, rådspurgte David HERREN: »Skal jeg drage op imod dem?« Og HERREN svarede: »Drag op, thi jeg vil give filistrene i din hånd!« Da drog David op imod dem og besejrede dem, så de lod deres guder blive på valpladsen.

Da filistrene atter bredte sig i Refaimdalen, var David så besindig, at han ikke tænkte ved sig selv: Jeg gør ligesom sidste gang, jeg slog dem! Han rådspurgte atter HERREN og fik denne gang det svar, at han ikke skulle drage op imod dem, men falde dem i ryggen – og atter vandt han en stor sejr (2. Sam. 6,17-25).

Men da han ville føre Guds ark op til Jerusalem, glemte han at rådspørge HERREN.

Når der er fare på færde, tvinges vi næsten til at søge HERREN – men når der ikke er fare på færde, kan vi selv! Det er vor letsindighed og vor selvovervurdering, der kan føre til selvsikkerhed.

Davids beslutning om at føre arken op til dens hvilested var af ganske hjerte. Han tilsvor HERREN, at han ikke ville træde ind i sit huses telt, ej stige op på sit leje, ikke unde sine øjne søvn og ikke sine øjenlåg hvile, før han havde fundet HERREN et sted, Jakobs Vældige en bolig (Salme 132) – og dog var der i kongens helhjertethed alt for megen selvtillid. Han blev nødt til både at gå i seng og sove, og det gjorde han i en sådan grad, at han blev hjemme, da han burde være taget med sin hær i krig – og denne letsindige beslutning i al dens selvsikkerhed førte til hans livs forfærdeligste fald: han forførte *Batseba* og lod hendes mand omkomme (2. Sam. 11).

Alt dette er skrevet til påmindelse for os, til hvem de sidste tider er kommet – os, der i modsætning til kong David lever i den nye pagt og har ordet om vor Herre Jesus Kristus i de fire evangelier og apostlenes skrifter, der belyser dette ord i dets udsigelig nåde, kraft og herlighed.

Vi bør derfor træffe beslutninger, som Guds JA hviler over. Sådanne beslutninger omfatter både, *hvad* Gud vil, og *hvorledes* Han vil det.

Åndelige beslutninger

Det er beslutninger, truffet i Jesu Ånd, d.v.s. beslutninger, der kræver mere af os selv end af andre – beslutninger, båret af en visdom og kraft, der i verdens øjne er dårskab og magtesløshed – beslutninger, som derfor ikke kan træffes i letsind.

Det er beslutninger, hvis inderste væsen er den kærlighed, der er beskrevet i 1. Kor. 13 – den kærlighed, der ikke er af kødet, men af Gud. Det er altså beslutninger, der ikke er båret af selvbevarelse, men af selvhengivelse – og som derfor ikke er klogt beregnende på at få egen fordel ud af dem.

Paulus var bedre begavet end de allerfleste, men han besluttede ikke at ville vide af andet end Jesus Kristus og det som korsfæstet – han besluttede således at give

afkald på overtalende ord – og han gennemførte det.

Han måtte med bedrøvelse vidne om, at de allerfleste søgte deres eget i deres tjeneste for Herren (Fil. 1, 21), hvad enten det nu var berømmelse, ære, indflydelse eller lignende lækkerier for det gamle menneske – popularitet er særlig attråværdig for ham.

Men alt dette gav Paulus afkald på, fordi det stemmer ikke med Jesu vej og vilje – den går igennem det, vi tabte, men det fatter intet menneske, end ikke et Guds barn uden videre af sig selv.

Der skal guddommelig beslutningskraft til for at blive på Herrens vej, men for hver beslutning, man får nåde til at træffe herom, styrkes beslutningskraften.

Paulus er alt andet end umandig. Han spilder ikke tiden med unyttig snak. Derfor fremhæver han aldrig sig selv – og da korinterne tvinger ham dertil, føler han, at han taler som en dåre, skønt han kun siger, hvad sandt er: at han både har lidt meget mere og udrettet meget mere end alle sine modsigere (2. Kor. 11 og 12).

Han havde altså besluttet, at han aldrig ville bruge sine rige oplevelser til reklame for sig selv og sin tjeneste. Han holdt fast ved sin grundlæggende beslutning om, at han som Herrens tjener ikke ville vide af andet end Jesus Kristus og det som korsfæstet – altså heller ikke ville vide af noget middel eller nogen metode, der ikke er i overensstemmelse med Jesu kors.

Hvad det økonomiske angik, havde han besluttet, at han ikke ville gøre brug af sin ret som Ordets tjener til at leve af gaver fra de hellige. Han ville tjene til føde og klæder ved sine hænder arbejde. Han havde således besluttet sig til »jernflid«, ofte dag og nat. I denne beslutning lå tillige et forsæt om spartansk levevis, hårdførhed, selvdisciplin og tilfredshed dermed. Det er en beslutning, enhver mand har ansvaret for at gennemføre, og som menigheden ikke må hjælpe ham til at fravige (2. Tess. 3,10-15).

Åndelig beslutningskraft er den nidkærhed, Gud længes efter – det salt, som ikke har mistet sit salt.

Svækket beslutningskraft

»Ved Rubens bække blev betænelighederne store« – »Gilead blev på hin side af Jordan, Dan søgte fremmed hyre, og Aser blev siddende stille« – og det, skønt den afgørende kamp imellem Israel og dets fjender var i fuld gang – dog »Zebulon vovede livet og Naftali med på markens

høje« (Dom. 5,15-18) – men alt for mange blev som en slappet bue og svigtede (Salme 78,57).

Deres hjerte var ikke fast. Deres beslutningskraft var svækket.

Man skulle ikke tro, at det var muligt i den nye pagt med Jesu kærlighed for øje,

men allerede blandt de første kristne var faren for at blive slap, lunken og saltløs stor. Apostlenes breve er deres indsats imod denne fare.

Et af de sørgelige eksempler på, at betænelighederne blev store, og at de som en slappet bue svigtede på kampens dag,

har vi, da *Paulus* kort før sin martyrdød skulle forsvare sig for Nero: »Under mit første forsvar kom ingen mig til hjælp; alle svigtede mig« (2. Tim. 4,16).

Det er trist læsning; hvis der var nogen, der altid selv var kommet til hjælp på kampens dag og aldrig havde sluppet af eller svigtet, var det *Paulus*. Han bedrøvedes og bad om, at det ikke måtte blive dem tilregnet. Han anså deres slaphed for synd, derfor bad han om, at Gud i sin nåde ikke ville tilregne dem den. Men selv har de næppe opfattet deres udebliven ved apostelens forsvar som svigt, synd og slaphed. De har vel haft deres grunde der-til.

Det farlige ved slaphed er, at den er snigende, stiltfærdig, vanedannende, men ikke opfattes som synd, fordi den ikke giver sig udslag i konkrete synder i det daglige liv. Man er ikke altid selv opmærksom på, at man er slap.

Herrens tugt

Vi har ikke stået imod indtil blodet. Vi er ikke udsatte for forfølgelser i egentlig forstand. Vi lever i en velfærdsstat, hvor der sørges for, at vi ikke lider nød. Mange af os har rigeligt.

Det er der grund til dagligt at takke Gud for, men der er også grund til at se til, at vore gode forhold ikke leder til åndelig slaphed. Og der er sandelig grund til ikke at afvise Ordets og Åndens påmindelse om at våge og bede, at holde sin tunge i

tømme, at sige JA JA og NEJ NEJ i overensstemmelse med Herrens JA og NEJ, men intet derudover, thi kompromisser imellem JA og NEJ er af det onde og leder til slaphed.

Paulus ville ikke blive legemlig slap. Derfor holdt han sit legeme under kontrol, var hård imod det (1. Kor. 9). Bugen fik ikke nogen mulighed for at tage magten (Fil. 3,19). Han var udholdende i bønner og det med taksigelse – en stor hjælp imod slaphed.

Han gjorde sig til alles tjener – så har man ikke megen tid til at slappe overdrevent af!

Han var altid rede til al god gerning. Derfor siger han til os: »Bliv mine efterfølgere!« Det kan han sige på den rette måde, fordi der udstråler glæde, fred og lys fra ham. Han var ingen mørk fanatiker. Han nød maden, men lod den aldrig få magten. Han hvilede også ind imellem – men blev aldrig åndelig slap.

Han holdt fred med alle, så vidt det stod til ham, og havde salt i sig selv (Mark 9,50).

Det er en gave fra Gud, at vi har dette apostoliske eksempel til efterfølgelse. Vel har ingen af os et sådant kald som *Paulus*, og vel er ingen af os kaldet til at lide så meget for Jesu skyld som han, men med alle vore begrænsninger i forhold til dette udvalgte redskab er vi dog kaldet til at følge hans eksempel.

Gud vil, at vi skal rette de slappe hæn-

der og de kraftløse knæ og træde lige spor med vore fødder, så det, der er lammet, ikke vrides af led, men snarere helbredes (Hebr. 12, 12-13). Hvis vi er ulydige herimod, tugter Han os – til at begynde med som oftest ved at vække vor samvittighed – hjælper det ikke, da ved at sende os modgang eller andet uønsket – det værste, der kunne ske, var, at han overlod os til vor slaphed. Han elsker os, derfor tugter han os. Han vil ikke, vi skal blive til skamme på kampens dag.

Når vi tugtes, bliver vi let modløse. Men Herrens tugt er ikke for at tage modet fra os. Den er tværtimod for at indgive os nyt mod. Herren elsker mig, som en Fader sit barn. Han ønsker det højeste og bedste for mig. Det er med dette for øje, Han tugter mig en kort tid.

Sig JA til Gud, når Han tugter dig. Da skal du mærke, at hans tugt ikke er forgæves, men giver dig del i det, der fattes dig: åndelig årvågenhed, glæde og kraft!

Når vi erkender sandheden om os selv for Guds åsyn og bøjer os under den, bliver vi fri, hvor streng dommen da end opleves – fri af slapheden – fri til årvågenheden – alt ved Guds magtfulde nåde og sandhed! Så er beslutningsevnen og – kraften genoprettet i fornyet taknemmelighed. Da har vi det åndeligt godt, fordi vi ikke lever i strid med Guds vilje, og da kan vi alt det, vi ikke kunne på grund af vor slaphed. Da tjener vi Gud med glæde.

Menighedens beslutninger

Skal menigheden gøre fyldest, må den være i stand til at træffe beslutninger i overensstemmelse med Herrens vilje og føre dem igennem. Menigheden er Kristi legeme og har som sit hoved Kristus, i hvem alle visdommens og kundskabens skatte er skjult til stede. At have så underfuld og almægtig en rådgiver som sit hoved sætter menigheden i stand til at gøre Guds vilje på Guds måde, hvor mørkt og grusomt det end ser ud på jorden.

Statskirkerne rundt omkring har overladt væsentlige beslutninger til statsmagten. De er ude af stand til at træffe Gud-givne og Gud-prægede beslutninger i troens og selvforsagelsens Ånd, hvilket dog ikke er ensbetydende med, at Gud-hengivne kristne inden for statskirkernes rammer ikke selv kan gøre det.

Adskillige frikirker har svækket deres beslutningskraft, fordi de har indgået aftaler med statsmagten om at opnå visse økonomiske begunstigelser – et udslag af, at de har den opfattelse, at deres tjeneste og

dens muligheder er afhængig af, hvor mange penge de råder over og kan regne med.

Guds menighed bør imidlertid hverken søge anerkendelse eller støtte hos nogen jordisk magt. Gør den det alligevel, ophører den med at være underfuld og virke underfuldt. Dens beslutninger ligner da i større eller mindre grad de beslutninger, organisationerne i almindelighed træffer på et grundlag, den menneskelige fornuft kan forstå, men den guddommelige visdom forkaster.

Hvis vi modtager nåde nok til at være menighed i Guds øjne, vil vore beslutninger blive truffet, så at vi med hjertets overbevisning kan sige: »Helligånden og vi har besluttet!«

Hvilke beslutninger?

De beslutninger, en menighed skal træffe, drejer sig i det væsentlige om, hvad den skal sige JA til og intet andet end JA, og hvad den skal sige NEJ til og intet andet end NEJ. I Ap. G. 15 læser vi om en så-

dan afgørelse.

Det var ikke nogen nem beslutning. Den var et endegyldigt brud med det jødiske præsteskab og hele den jødiske tradition. Den var heller ikke nem at gennemføre og fastholde. Det kneb endog for nogle af beslutningstagerne at holde fast ved den i praksis (Peter i Galatien), og *Paulus* måttet livet igennem overalt kæmpe imod lovlærerne.

Det havde været meget nemmere at sige både JA og NEJ. Halve løsninger er altid nemmere – kompromisser er lettere – men tænk, hvad der var sket, hvis de havde mødt hinanden på halvvejen imellem JA og NEJ – evangeliet havde lidt uoverskuelig skade.

Menigheden er *sandhedens søjle og grundvold* (1. Tim. 3,15). Det betyder, at den i sine beslutninger kun har et JA til sandheden og et NEJ til dens afsvækkelse, relativering eller tilsidesættelse.

De kunne sige »Helligånden og vi har besluttet!« I dag ser det ud, som om mange menigheder snarere siger: »Tidsånden

og vi har besluttet!« Man lægger ikke Guds visdom til grund for sine beslutninger, men verdens. Ingen kan overskue de sørgelige konsekvenser heraf – de er vidtrækkende.

Der raser i dag en voldsom kamp inden for kristenheden om JA og NEJ. Det kan næppe være anderledes. Enhver bede om nåde til at være sandheden tro i kærlighed!

De beslutninger, menigheden skal træffe, drejer sig dybest set alle om dens *teneste og tjenestens midler og metoder*.

I Ap. G. 13 læser vi om en beslutning, menigheden i *Antiokia* traf om udsendelse af missionærer. Da beslutningen var truffet efter bøn og faste, kunne *Barnabas* og *Saulus* (som han endnu hed) virkelig mærke og hvile i, at de var udsendt af *Helligånden* (vers 2 og 4). Menigheden kunne sige: »Helligånden og vi har besluttet!«

Sådanne beslutninger hviler på andet

end argumenter for og imod. Man kommer kun til dem, hvis man søger Herren som UNDERFULD-RÅDGIVER i bøn og faste. Hvad beslutningen om at udsende Barnabas og Paulus har betydet for hele verden, kan ikke beskrives. Det er sandelig underfuldt!

Bemærk

De to menighedsbeslutninger, vi har betragtet i Ap. G. 15 og 13, har et fælles kendetegn: de »svækkede« menighederne, fordi den ene beslutning udsatte menigheden for jødernes raseri, og fordi menigheden i *Antiokia* gav afkald på sine rigest udrustede mænd (*Barnabas* og *Paulus*). Menighederne forsøgte ikke at bevare deres liv, at sikre sig og vinde fordele.

Men det er just sådan, både hvert enkelt Guds barn og menigheden som helhed skal handle, så sandt Herren har sagt, at den, der bevarer sit liv, mister det, men

den, der mister sit liv for Hans og evangeliets skyld, bevarer det.

Menigheden er noget mere end gode møder i faste rammer – den er Kristi legeme og derfor først og sidst til rådighed for Hans gode og fuldkomne frelsesvilje, der omfatter mange flere end dem, der kommer til møderne.

Det forstod de i *Antiokia*. Derfor gav de afkald på *Barnabas* og *Paulus* og tjente hele den daværende verden derved. De tænkte mere på andres ve og vel end på deres eget. Men forvandler menigheden sig fra at være en levende organisme, Jesu Kristi legeme, til at blive en institution, forvandler den sin grundindstilling fra at være selvhengivelse til at være selvbevarelse.

Menighedens hovedkald er at følge Herren Jesus, dens åndelige hoved.

Menighedens beslutninger om penge

Herom siges der ikke meget i Det nye Testamente, men det er tydeligt, at de første kristne havde et andet syn på penge end mange af nutidens kristne.

De betragtede ikke penge som et væsentligt gode. De havde set, at deres Herre og Frelser fuldbyrdede hele sit værk uden økonomisk afhængighed i nogen retning.

De havde også hørt, hvad Han havde sagt om penge. Alt det andet bliver givet enhver, der søger Guds rige og Hans retfærdighed først, i tilgift. Den fattige enke gav mere end alle de andre. Guds kraft standses ikke og hindres ikke af mangel på penge. Flere gange havde Herren vist, at bespisningen af tusindvis af mennesker ikke er afhængig af, hvor meget eller hvor lidt brød der er for hånden, men af hans velsignelse.

Judas havde ansvaret for de gaver, der blev lagt i pungen; af dem blev der øjensynlig givet til de fattige, hvis ikke Judas selv havde stukket dem til sig (Joh. 12,5 og 13,29). Man hører aldrig Herren sige: »Har vi penge nok til at drage til Tyrus og Zidon – til Dekapolis – til de kommende dage?«

Herrens tjeneste bestod i at give afkald. I en sådan tjeneste kan penge ikke få nogen bestemmende plads. Den uretfærdige mammon har ikke den ringeste andel i det fuldbragte værk.

Herren gjorde sig bevidst fattig. Kun sådan kunne frelsen gennemføres. Og dog var han ikke fattig i ynkelig betydning, thi han havde altid rigeligt til al god gerning – og det endog i *Getsemane*, på *Gabbata* og på *Golgata*.

Det er utænkeligt, ja gudsbespotteligt, at han skulle have sagt: »Hvor kunne jeg dog have udrettet meget mere, hvis blot jeg havde haft flere penge.«

»Vil nogen tjene mig, han følge mig,« sagde han (Johs. 12,26). Det glemte de første kristne ikke. Derfor hører vi så lidt om mammon i Det nye Testamente – lige så lidt, som vi hører derom i Herrens liv.

De gav gerne. Det er det fremherskende. Det var (og er stadig) saligere at give end at kræve. De forstod (dog ikke alle), at Herrens tanker om penge er himmelhøjt over vore, og at vore tanker derom ikke er hans. Og de udrettede det utrolige. De evangeliserede hele Romerriget og mere end det, så verden aldrig siden har været genstand for så »slagkraftigt« et vidnesbyrd – alt uden at penge kom på tale.

De havde Herren for øje og fattede, at Guds værk med al dets kraft kun kan gennemføres i den magtesløshed, der i al »sund« fornufts bedømmelse er uholdbar dårskab. Derfor »etablerede« de sig aldrig. d.v.s. ordnede hverken de lokale menigheder eller missionsarbejdet således, at det nu blev »sikret«, mere »trygt«, mere »beroligende« for den menneskelige trang til dog at »have sit på det tørre«. De skabte med andre ord ikke en tilværelses- og arbejdsform, der var mere afhængig af penge. De forblev i den »intethed«, vi synger om, men helst undgår. Dermed forblev de i den enkelhed, der intet behøver for at gøre Guds vilje og aflægge det vidnesbyrd om Ham, der er båret af det underfulde. At kæmpe for at få penge var utænkeligt.

De opbyggede menigheden, men de

byggede hverken kirker eller forsamlingshuse eller bibelskoler eller ungdomslejre eller noget andet i overensstemmelse med verdens opfattelse af, hvad der »fører til noget«. Ingen, der gør det, undgår før eller senere at køre fast i det ene kompromis efter det andet. Alt for mange af Guds dyrebare tjenere lider derunder. Og ingen, der gør det, undgår at få pengeproblemer ind på livet, så det måske tager livet af ham. Jo større de kristelige organisationer bliver, des større bliver behovet for penge med alle de uåndelige frugter, det altid fører med sig, selv for de mest oprigtige Guds børn.

Vi hører ikke i Det nye Testamente om indsamlinger til noget arbejde, men kun om en »kollekt« til de fattige i Jerusalem, en indsamling, Paulus lagde megen vægt på – ikke blot på, at der blev samlet ind, men også på, at alt foregik sådan, at der ikke kunne rettes nogen kritik imod den og dens overbringelse til de fattige. Hvert enkelt Guds barn træffer beslutninger om, hvorledes han vil anvende sine penge, og menigheden beslutter, hvorledes den vil forholde sig til penge. Vore beslutninger angående penge har vidtrækkende, ja afgørende betydning.

Vore beslutninger er vort svar på dette spørgsmål: Kan Gud – kan Han virkelig? I bekræftende fald: Vil Gud? Det fører videre til: Arbejder vi, som Gud vil, eller...?

Også hvad penge angår, bør menigheden kunne sige: »Helligånden og vi har besluttet, at...!« Kan den ikke det, fattes noget væsentligt.

Et tankeeksperiment

Hvis vi solgte alle kirker, forsamlingshuse, bibelskoler, lejre og opløste alle kristelige organisationer i vort land – hvis vi med andre ord valgte den enkelhed og intethed, der karakteriserede Herren selv

og hans første disciple, ville det svække vidnesbyrdet om Ham?

Eet er i hvert fald sikkert: vi ville ikke have et eneste økonomisk problem – men have meget mere at give til de fattige.

De mange husmenigheder i *Kina* kan være forbilleder for Vestens kristenhed.

De har ingen økonomiske problemer men mange trængsler. Deres vidnesbyrd, der ikke koster penge, men lidelse, synes uovervindeligt. De ligner Det nye Testaments menigheder og udretter noget tilsvarende.

Beslutninger i ungdomsårene

I mit lange liv har jeg talt med adskillige unge, der viste mig den fortrolighed: at spørge mig om valget af den rette ægtefælle. Det er en beslutning, der får afgørende betydning for ham eller hende resten af deres liv. De mange samtaler gav anledning til bogen om det hellige ægteskab, i andet oplag »Høje Idealer«. Den blev oversat til flere sprog, underligt nok også til jugoslavisk og udkom under Titos herredømme dernede.

I min ungdom var forholdet imellem de to køn præget af en større afstand og tilbageholdenhed end i dag. Drengene og pigerne gik ikke i samme klasser, men blev undervist hver for sig. Fra 18-års-alderen sagde man »De« til hinanden, og der blev lagt vægt på høviskhed, anstand og »ridderlighed«.

Vi var ikke et hår bedre end nutidens unge, men vi var mere beskyttede og (vover jeg at påstå det?) bedre opdraget. Hertil kom, at der ikke fandtes alle de fristelser som i dag.

Vi kendte også til ungdomsforelskelser – jeg selv var god til at danse (havde gået til dans hos en balletmester ved Det kgl. Theater) – men vi kendte ikke til at gøre tilnærmelser af nogen art – der var en usynlig grænse, som man ikke overskred.

Der var mange yndige piger, men de var unge damer med en frisk, ufarisæisk værdighed.

Hertil kom, at man ikke forlovede sig, før man var færdig med sin ud dannelse. Jeg var 24 år, da jeg blev cand.jur.

Jeg var en kristen og hørte til i folkekirken, men havde stor interesse for det politiske og kulturelle liv i trediverne med *Kaj Munk* og *Nis Petersen* som nogle

hovedfigurer. Jeg var optaget af musik (*Carl Nielsen*) og gik til mange koncerter, hvortil kom stor selskabelighed med mange yndige unge damer.

Men i intet af det var der fristelser som i dag. Jeg oplevede det som rent. Og jeg ser tilbage på det med taknemmelighed. Fru *Karen Harhoff!* og hendes søster fru *Clara Hvidt* åbnede deres hjem til Bibeltimer for os unge, og ved en sølvbryllupsfest i 1935 mødte jeg for første gang *Thyra Fenger*. 5 år efter friede jeg til hende med frygt og bæven, og året efter blev vi viet i Københavns Domkirke.

Uden at være et dydsmønster, uden at være anderledes end enhver ung mand med en syndig natur er, og uden at tænke over det, var *Thyra* den første, jeg nogensinde gav så meget som et strøg over kinden. Det var en selvfølge.

Vi fulgtes ad i nitten år, indtil Herren hentede hende hjem til herligheden, hvorefter han halvandet år efter som svar på hendes bøn gav mig *Birgitta*. Hvad de to har været for mig, kan ord ikke beskrive. Jeg har ikke oplevet andet end den dybeste samhørighed og fylde af lykke i mine ægteskaber. Uden *Thyra* og uden *Birgitta* var jeg aldrig blevet den, jeg er. *Thyra* var og *Birgitta* er den fuldkomne hustru og medhjælp i enhver henseende.

Det er noget ganske som dette, jeg ønsker enhver af de unge. Der er kun een, du skal giftes med (hvis du skal indgå ægteskab). Herren kender, hvem det er. Bi på *Ham*, indtil *Han* har skænket dig fuld visshed om, hvad der i denne livsvigtige sag er *Hans* vilje. Gør ingen tilnærmelser af nogen art i tiden, indtil du har fuld visshed.

Der er sværere i dag at følge denne, i

min ungdom selvfølgelig, vej for kristne. Dels er tonen imellem de to køn anderledes end da, dels er den grænse, vi kendte, skønt den var usynlig, ikke mere så absolut som da. Skolerne underviser dem i en retning, vi ikke kendte til som unge, og den såkaldte kvindefrigørelse har medført, at unge piger ikke lægger vægt på at være »dame«, men er kammerat.

Vi skal ikke være bornerte, ej heller lovtrælle og allermindst farisæere, men vi skal heller ikke være og gøre, som verden gør.

Det er viist at være tilbageholdende og holde en tilpas afstand til det andet køn – en tilpas afstand i overensstemmelse med det bibelske begreb »ærbarhed« – så vækker man ikke utidige forventninger og bliver ikke til anstød.

Hellighed sømmer sig altid og er aldrig et tab.

En ven af mig sagde forleden i telefonen i en helt anden sammenhæng: »Vi skal ikke overtale Gud til at være god, for det er *Han* altid!« Det kan vi trygt regne med fra vor ungdom af. *Han* vil kun det bedste med hver eneste ung – og vil skænke enhver den bedste medhjælp (hvis ægteskab er det bedste for ham eller hende).

Bi derfor på *Ham* i fuld tillid til *Ham*! Bed derfor til *Ham* i samme fulde tillid.

Og *Han* vil give dig den bedste i overensstemmelse med *hans* ord: »Jeg vil give ham en medhjælp« – den direkte modsætning til, at »de tog sig en hustru!«

Da beslutter du dig i overensstemmelse med Guds beslutning – og da bliver dit hjem en forsmag på *Himmeriget*!